

UNP

UNIÓ NACIONAL DE PROGRÉS

PROGRAMA POLITIC ELECTORAL NACIONAL UNP 2009

“Eleccions al Consell General”

-Unió Nacional de Progrés- (UNP)

Av. Carlemany 36 Hotel Eureka AD700 Escaldes-Engordany (Principat d'Andorra)

Telf.: / Fax: (+376) 821 149

Correspondència: Apartat de correus Esp 2025 AD555 Andorra la Vella

www.unionacionaldeprogres.com - unp@unionacionaldeprogres.com

És per a mi un orgull tenir l'honor de presentar i representar un programa electoral en el qual un grup de persones preocupades per la situació actual i el futur del país hem plasmat per escrit durant més de dos anys un recull de totes les opinions del dia a dia, real, viu i actual, de la nostra societat andorrana,

després d'haver buscat el màxim consens possible per poder oferir i garantir el veritable benestar, el futur i el progrés del nostre petit poble i gran nació.

En la creació del nostre projecte han col·laborat persones entenedores dels diferents aspectes socials. I, contràriament al que ha passat en altres, no hi han tingut cap mena de cabuda ni estratègies de màrqueting ni campanyes publicitàries preelectorals. Tampoc ens hem deixat absorbir per cap altre partit ni hem acceptat cap pacte, després d'haver superat molts entrebancs i obstacles per arribar a aconseguir de presentar una llista nacional real amb un equip de persones que han treballat intensament des del nostre partit polític i que estan plenament convençudes i disposades a donar un servei al nostre país.

Hem aconseguit una petita i honesta parcel·la política dins la societat andorrana, on sense tenir res a veure amb el caciquisme tradicional, té com a objectiu el progrés de l'Estat d'una manera transparent, digna en la qual ningú estem contaminats per cap mena d'interès personal.

A la nostra primera presentació, la història, la declaració de principis, els anuaris, el butlletí informatiu, el primer manifest, la web www.unionacionaldeprogres.com i aquest programa electoral trobaràs molts motius per confiar en la nostra opció de representar la nostra ideologia al Consell General.

Aquest programa polític electoral l'hem fet amb tu i per a tu, confiem en tu; confia en nosaltres que et volem representar obertament; per tot això et demanem el teu vot.

Tomàs Pascual Casabosch

President i candidat Cap de llista d'UNP al Consell General 2009-2013

PROFESSIÓ DE FE.

(extractes de la Declaració de Principis i el primer Manifest)

El nostre manifest es fa amb el poble andorrà, el nostre programa polític es treballa de manera conjunta, escoltant tots els agents implicats de la societat andorrana.

SOM PROGRESSISTES.

ens trobem a la dreta en qüestions com la poca implicació de l'Estat en projectes econòmics i la duresa judicial. En temes socials estem més a prop de l'esquerra. En definitiva, som progressistes.

SOM INTERVENCIONISTES.

Ens declarem intervencionistes en aspectes com l'habitatge i el sector salarial. Només així podem garantir unes polítiques reals que permetin viure dignament.

Una de les qüestions prioritàries del nostre país és l'habitatge i els preus dels locals comercials, amb especial consideració als lloguers. En aquest aspecte, volem ser intervencionistes i regular per llei els preus de venda i de lloguer, amb l'aplicació d'impostos elevats a qui mantingui locals i habitatges tancats. Pel que fa al sector laboral, és indiscutible que un treball digne és necessari i per això cal augmentar el salari mínim en relació amb el cost de la vida al país d'una persona adulta i independent.

REFERÈNDUMS.

Alguns articles constitucionals haurien de sotmetre's a referèndum amb l'objecte d'aconseguir una actualització moderna que dugui el nostre país cap a un veritable canvi.

POLITICA REAL.

Volem aplicar polítiques reals que aconseguixin una veritable societat del benestar de la qual pugui gaudir-ne tota la societat andorrana.

CREIXEMENT SOSTENIBLE.

La nostra qualitat de vida ha de començar per un creixement sostenible que faci d'Andorra un país de prestigi, on valgui la pena viure, amb una ciutadania fixa i estable.

El veritable moviment ciutadà del Principat d'Andorra

Declaració de Principis UNP -Unió Nacional de Progrés

- 1) Actuació a la vida pública amb sensibilitat i responsabilitat. La nostra conducta serà transparent, constructiva i coherent. Defensarem els interessos generals per sobre dels interessos particulars de qualsevol sector econòmic, empresa o persona. Servirem a la ciutadania amb una representació independent, ferma i consolidada.
- 2) Planificarem a llarg termini mitjançant un model de desenvolupament equilibrat amb l'objectiu d'assolir un creixement sostenible. Donarem prioritat a les necessitats dels residents sobre les dels nostres visitants amb la creació de parcs, zones verdes i altres espais públics de reunió i esbarjo.
- 3) Actuarem a favor dels interessos del Principat d'Andorra de manera parroquial i nacional. Som sensibles al parroquialisme ja que tenim en compte les peculiaritats de cada parròquia.
- 4) Les nostres propostes prioritàries de Govern seran millorar el nivell de vida i el benestar social de totes les persones, preservar la nostra seguretat pública, motivar la ciutadania estable, disminuir la base especulativa de la nostra economia, fomentar una construcció harmoniosa amb el medi ambient, incentivar l'ús d'energies renovables, lluitar contra la pobresa i l'exclusió social, donar incentius als empresaris perquè paguin salaris més alts, millorar la gestió financera de la seguretat social per a garantir pensions equivalents al darrer salari, incentivar la millora de la qualificació de tots els treballadors, incrementar la participació del treball i del capital productiu en la riquesa nacional, implicar a les fortunes del país en projectes beneficiosos per a la comunitat, desplegar els articles socials de la Constitució Andorrana, crear un marc favorable a la iniciativa privada i posar sostre a la pressió fiscal.
- 5) La nostra acció política diària es desenvoluparà amb fidelitat als nostres principis però tindrem en compte totes les opinions, dialogarem les discrepàncies, criticarem quan puguem oferir alternatives i reconeixem les bones tasques d'altres colors polítics. No pactarem amb cap altre partit si això implica sacrificar els nostres principis ni vulnerarem els nostres compromisos amb els electors a canvi d'obtenir càrrecs polítics.
- 6) En els nostres programes i campanyes electorals, exposarem la nostra visió de poble i nació, havent escoltat la veu dels ciutadans. Només farem promeses si podem demostrar com les finançarem i quant costaran al contribuent.
- 7) En les nostres intervencions, ens negarem a discursos catastròfics. No tindrem assessors en estratègies polítiques ni enviarem falsos missatges a la població per a recaptar opinions.
- 8) Els nostres missatges seran senzills, directes i humils, i actuarem amb ànim, ganes, força i valentia. No farem servir dobles llenguatges ni amagarem els aspectes menys favorables.
- 9) Volem promoure que totes les persones se sentin motivades, útils i actives i que ningú quedi exclòs del sistema econòmic. Valorarem qualsevol iniciativa ciutadana per a resoldre problemes concrets.
- 10) Buscant el nostre definitiu encaix a Europa, negociarem amb els països del nostre entorn però no cedirem a imposicions que subordinin la nostra voluntat com a poble. Desitgem que es recuperi el respecte a la andorranitat.

ÍNDEX PROGRAMA POLÍTIC ELECTORAL NACIONAL UNP

1. Educació
2. Habitatge
3. Sanitat
4. Treball
5. Seguretat Social
6. Motivacions i solucions ciutadanes
7. Nacionalitat, electorat i immigració
8. Seguretat ciutadana
9. Millora de la justícia
10. Qualitat de vida i creixement sostenible
11. Economia
12. Comerç i empreses
13. Turisme
14. Medi ambient
15. Cultura
16. Esports
17. Associacions, federacions, col·legis professionals, sindicats
18. Comunicacions
  - a) Mobilitat
  - b) Transport aeri
  - c) Telecomunicacions
  - d) Correus
  - e) Televisió andorrana
  - f) Protecció de dades
19. Europa
20. El món

1) Educació

1.1) Escoles bressol

-Cap nadó o infant no pot quedar-se sense el dret a disposar d'escola bressol. Es modificaran espais per adaptar-los com a llar d'infants si és necessari.

-Crear per als nadons i els infants en edat preescolar les places necessàries en funció de la demanda i la necessitat marcada pels horaris de feina dels progenitors, si s'aporta un horari laboral que així ho demostrï.

1.2) Ludoteques i activitats extraescolars (socials, culturals, esportives)

-Cap menor no es pot quedar sense el dret a activitats extraescolars. Es modificaran altres espais per adaptar-los com a centres d'activitat si és necessari.

-Crear per als menors les places necessàries segons la demanda i els horaris d'acord amb les necessitats d'horaris de feina dels progenitors.

1.3) Millorar aspectes de l'Escola Andorrana

-Fomentar la disciplina i el respecte a tot el personal de l'escola, tant per part dels alumnes com per part dels pares. Incentivar en els estudiants l'esperit de sacrifici, el respecte i valors que facin d'aquests bons estudiants i bones persones.

Prendre les mesures adequades perquè el personal escolar se senti valorat i recolzat jurídicament.

-Crear iniciatives perquè els valors de la nostra educació andorrana marquin una clara diferència amb els altres sistemes educatius, amb valors de cultura andorrana, potenciant els valors de convivència.

-Els professionals han de ser qualificats amb una diplomatura universitària adequada a l'ensenyament.

-Aprofundir en la prevenció primària dels problemes socials i familiars més importants, com ara: delinqüència, drogodependència i desestructuració familiar.

-Reforçar continguts relacionats amb la intel·ligència emocional i la tolerància així com les qüestions de gènere i la defensa dels drets humans, amb pràctiques vivencials.

-Implantar una cultura de tolerància zero entorn de la violència escolar.

-Formar les persones que treballin amb nens en la solució de problemes de disciplina.

-Buscar estratègies perquè tots els alumnes acabin l'educació secundària.

-Crear iniciatives per conscienciar i promoure un consum responsable a partir de la mateixa escola.

1.4) Universitat andorrana

-Crear un ventall més ampli d'estudis universitaris.

-Beques per a estudiants sense recursos econòmics, segons els resultats obtinguts.

-Ajudar els qui optin per cursar estudis universitaris a l'estranger amb polítiques de manteniment, habitatge i transport, segons els resultats obtinguts.

1.5) Formació professional

-Orientar els alumnes perquè, segons les seves necessitats o aptituds, puguin elegir amb elements objectius el seu camí cap a la formació professional o acadèmica.

-Potenciar la formació professional i l'escola d'arts i oficis, sobretot en professions de fabricació andorrana, com ara escoles de forn, pastisseria, joieria, lampisteria, electricitat, calefacció i altres.

1.6) Altres formacions

-Donar coneixements bàsics de primers auxilis als nens a les escoles i a les persones grans a les cases pairals.

2) Habitatge (Implantar polítiques reals d'accés a l'habitatge)

-Crear una cambra d'habitatge i un registre de la propietat.

-Crear una llei de trams patrimonials per regular el preu de l'habitatge.

-Aplicar impostos mensuals als immobles desocupats per lluitar contra l'especulació.

-Aplicar un impost del 4% governatiu sobre la renda dels lloguers als propietaris, i eliminar la imposició comunal actual vigent sense possibilitat de traslladar-ne el cost a l'arrendatari.

-Exonerar de l'ITP l'adquisició d'habitatge propi perquè aquest impost encara dificulta més l'accés a l'habitatge als ciutadans andorrans i residents. És més just i no distorsiona les decisions dels compradors. Gravar en qualsevol circumstància les plusvàlues obtingudes en la venda d'una unitat immobiliària ja que en aquest cas es paga l'impost quan hi ha capacitat per afrontar-lo.

-Incrementar l'ITP al 6% per a les compres d'habitatges efectuades per no-residents i per residents que ja siguin titulars d'una unitat immobiliària.

-Endurir judicialment els drets dels propietaris contra els desperfectes, i accelerar els terminis de desnonament dels arrendataris morosos que tinguin mitjans econòmics suficients per fer front al compromís de lloguer.

-Crear un fons econòmic amb part dels impostos a la propietat per garantir als propietaris que aportin unitats immobles en règim de lloguer a la Borsa de l'Habitatge, els impagaments dels llogaters morosos i que hagin ocasionat desperfectes.

3) Sanitat

-Cobertura sanitària fins al 100% per a les persones majors de 65 anys, beneficiaris menors d'edat, estudiants universitaris, de postgrau i de formació professional de més de 25 anys que no estiguin en situació laboral regular.

-En els naixements de nounats i altres casos en què el nostre sistema sanitari no permeti donar el servei a Andorra, la CASS ha de fer-se càrrec de les despeses de desplaçament dels pares i germans.

-Canviar el sistema actual de reemborsament de les despeses mèdiques de manera que els assegurats només hagin d'abonar el 25% de la factura.

- Millorar el servei d'urgències per reduir el temps d'espera.
- Apostem per la màxima prevenció i seguretat física. Dotarem els llocs públics amb els darrers avenços en material sanitari; entre d'altres, desfibril·ladors als centres esportius, centres d'atenció primària, llocs públics i oficials, als serveis d'urgències com Policia, Bombers, Atenció Ciutadana Comunal, i grans superfícies comercials.
- Millorar les oportunitats perquè els metges andorrans puguin exercir la seva especialitat al país.

4) Treball

- 4.1)** Augmentar el salari mínim mensual fins a adaptar-lo al cost mínim de la vida al país d'una persona adulta independent. Proponem passar dels 897,87 € actuals als 1.196,70 €.
- 4.2)** Incentivar la millora de la qualificació de tots els treballadors amb l'objectiu d'aconseguir una alça generalitzada dels salaris més baixos i de reduir la dependència de la mà d'obra qualificada estrangera.
- 4.3)** Donar suport a noves professions perquè les persones que desitgen millors oportunitats laborals no hagin de marxar del país.
- 4.4)** Decretar el Primer de Maig com a jornada festiva d'obligat tancament comercial.
- 4.5)** Dret de vaga.

- Ha de ser un dret fonamental regulat per llei. No s'hi pot renunciar al contracte de treball ni pot ser motiu d'acomiadament.
- Establir uns serveis mínims.

- 4.6)** Millorar l'eventualitat laboral a la Funció Pública per donar oportunitats als estudiants.

5) Seguretat Social

- 5.1)** Tots els cotitzants han de rebre anualment un informe estimatiu sobre el valor real de la seva pensió.
- 5.2)** Fomentar que els assegurats inverteixin més en la classe C per millorar els punts de la seva pensió futura.
- 5.3)** Millorar la rendibilitat dels fons de la CASS diversificant la inversió per poder garantir pensions dignes. Aquesta millora de la gestió dels fons de la Seguretat Social és ineludible si es vol evitar que el sistema esdevingui deficitari en un futur pròxim. Ningú no s'ha de veure obligat a marxar del país a causa d'una pensió insuficient.
- 5.4)** Incrementar la cotització a la CASS per destinar-la a una assegurança d'atur per

capitalització que donarà dret a prestacions de salari en funció del temps cotitzat, i a afegir la part no disposada a la pensió de jubilació.

5.5) Pensions de jubilació / vellesa / orfenesa / viduïtat / discapacitats

Garantir pensions dignes als jubilats i a la resta de pensions (orfenesa, viduïtat, discapacitat) perquè tinguin un poder adquisitiu d'acord amb el cost de la vida del país. El nombre creixent de persones grans que es veuen obligades a marxar del país per manca de recursos ens parla d'un sistema econòmic desprietat que exclou aquestes persones que han contribuït a desenvolupar Andorra amb el seu treball i esforç, en alguns casos al llarg de diverses dècades. En conseqüència, les persones grans que hagin residit al país i que es trobin en una situació de necessitat hauran de tenir dret per llei a una plaça en una residència o a les ajudes socials pertinents.

6) Motivacions i solucions ciutadanes

6.1) Donar més poder d'execució al Raonador del Ciutadà, el qual no pot haver estat vinculat a cap càrrec polític. Aquesta institució ha d'oferir als ciutadans motivació, resoldre problemes individuals, fer-los sentir útils i actius, i adreçar-los a la institució adequada amb la màxima prioritat.

6.2) Crear una línia de crèdit oficial per concedir préstecs i crèdits a persones sense garanties bancàries amb l'objectiu que ningú no quedi exclòs del circuit financer, estudiant cada cas particular.

6.3) No cobrar recàrrecs abusius d'impagament de rebuts de telèfon, llum, taxes, ni interessos judicials abusius, per no empitjorar la situació de les persones amb problemes econòmics.

6.4) Facilitar informació a les persones amb problemes de desestructuració familiar com a pas de suport preventiu als Serveis Socials i donar eines per evitar situacions desagradables, impulsar xerrades gratuïtes per al bon clima familiar i donar, quan escaigui, un servei personalitzat.

6.5) Crear comitès de residents andorrans a l'estranger.

6.6) Prevenció de la violència i atenció a les víctimes

- Oferir un número de telèfon urgent, gratuït i confidencial a les víctimes de violència domèstica que no deixi rastre a la marcació ni a la factura i formar assistents socials per a atendre aquest servei.
- Donar suport integral a les víctimes de maltractaments físics, sexuals i psicològics sense donar lloc a culpabilitzacions secundàries.
- Establir els mecanismes necessaris perquè les víctimes se sentin recolzades per les administracions públiques i pel sistema judicial.
- Crear un servei d'atenció i seguiment als nens, adolescents i joves que hagin presenciat

agressions a la seva llar per a evitar que siguin agents multiplicadors de la violència.
-Formar terapeutes especialitzats en violència familiar que apliquin protocols homogenis de protecció a les víctimes.

-Crear campanyes de sensibilització contra qualsevol tipus de violència emocional.
-Crear a través dels organismes corresponents una Batllia específica per a delictes de violència domèstica i delictes sexuals.

6.7) Treballs socials, educadors i cuidadors

-Les persones que dediquen la seva vida a cuidar, educar i formar les persones, en particular els educadors de guarderia infantil, els mestres d'escola, els col·laboradors educatius, els monitors dels menjadors escolars, el personal d'infermeria, els cuidadors de persones discapacitades, de disminuïts psíquics i físics i de persones grans, han de tenir un reconeixement especial. Per tant, s'ha de proporcionar a aquests col·lectius una millora de les seves condicions de treball, ja sigui en termes de retribució, de formació continuada, de protecció jurídica o de valoració social.

-Donar una prestació econòmica a les persones que es fan càrrec d'un familiar discapacitat o impedit a casa seva, sota estrictes inspeccions i controls.

7) Nacionalitat, electorat i immigració

7.1) Els anys de residència necessaris per a la nacionalització andorrana no han de significar un mercadeig electoral: nosaltres proposem divuit anys amb un pacte d'Estat constitucional. Per obtenir la nacionalitat no s'hauria de renunciar a altres nacionalitats.

7.2) El temps viscut a Andorra abans dels 18 anys d'edat comptarà el doble.

7.3) El primer passaport ja ha de ser definitiu, amb drets econòmics i electorals, i a 10 anys de vigor, a partir dels 18 anys d'edat.

7.4) No es pot discriminar cap nat a Andorra, se l'ha de nacionalitzar amb un únic article d'accés a la nacionalitat per naixement, amb independència de l'origen dels seus pares biològics o adoptius.

7.5) El nen nascut en un moment en el qual els pares resideixin provisionalment en una parròquia diferent d'aquella on viuen habitualment, hauria de poder ser inscrit al Registre Civil com a fill de la parròquia de residència de sempre dels pares.

7.6) Si un resident s'ha vist en la necessitat de retornar al seu país d'origen i torna a Andorra, els anys residits anteriorment han de ser acumulables als actuals i futurs de residència.

7.7) Apostem per una nacionalització de sentiment i real i avançada, els drets electorals han de ser per als andorrans.

7.8) Obligatorietat d'aprovar el nivell A de català o un certificat d'assistència a classes d'aquest nivell per renovar el primer permís de residència i treball.

7.9) S'ha de limitar l'accés i fer un seguiment de la sortida dels treballadors temporers extracomunitaris, s'ha de donar seguretat jurídica, i motivar els salaris justos, i s'han de generar avantatges als treballadors andorrans i residents.

7.10) Crear programes d'adaptació social i cultural per a nouvinguts.

8) Seguretat Ciutadana (Andorra ha de ser un exemple de seguretat i de benestar)

8.1) És necessari reformar i endurir el Codi penal.

-Endurir les penes contra el tràfic de qualsevol estupefaent.

-Endurir les penes per delictes sexuals i de maltractament a menors d'edat per delictes de conducta sexual i per qualsevol agressió física i psíquica demostrable, amb expulsions del país definitives.

-Endurir les penes per conducció temerària, per alteracions a l'ordre públic i per petits furtus a comerços i empreses.

-Crear un fitxer d'autors de delictes sexuals, així com un d'autors de violència domèstica amb finalitats de seguiment i control dels individus (sobretot dels que no puguin ser expulsats per nacionalització).

-Revisar i endurir la llei del menor, per evitar que l'edat no eximeixi la pena de delictes greus.

-Dotar-se dels mitjans necessaris (educadors, psiquiatres, etc.) per reformar els menors que hagin comès un delictes.

-Fomentar la substitució de la pena de presó per treballs en benefici de la comunitat pels delictes lleus.

-Incrementar els controls per venda de tabac i alcohol a menors d'edat.

8.2) Regularització dels equipaments dels cossos i forces de seguretat de l'Estat

-Dotar-los dels millors i més actualitzats equipaments i actualitzar-los periòdicament.

-Crear una comissió consultiva per a l'estudi del material relacionat amb els cossos especials i que aquesta comissió sigui representativa d'aquests departaments.

8.3) Polícies / Bombers / Cos de Banders / Agents penitenciaris

-Els professionals de risc que quedin en estat d'invalidesa parcial o permanent, ja sigui en acte de servei o no, seguiran tenint dret als complements salarials de risc.

-Millorar les condicions d'aquests col·lectius pel que fa a assegurances de vida i d'accident.

-Les persones que dediquen la seva vida a protegir les persones han de tenir un reconeixement especial. El Govern els ha de finançar una formació continuada i garantir una jubilació anticipada amb uns plans de pensions ben gestionats.

-Modernitzar els sistemes informàtics de la Policia.

9) Millora de la justícia

-Lluitar judicialment contra el tràfic d'influències.

-Controlar les eines d'opressió injustificades i atendre queixes de comportaments judicials.

-Facilitar l'intercanvi d'informació entre batllies per agilitzar el funcionament de la Justícia i facilitar-ne la tramitació als administrats.

10) Qualitat de vida i creixement sostenible (Fer d'Andorra un país de prestigi i on valgui la pena viure)

-Fer un estudi real de la nostra capacitat màxima de creixement i posar-hi sostre, per evitar una paràlisi general del país i promocionar la ciutadania fixa i estable.

-Preservar espais d'una Andorra amb visió verge del món natural.

-Fomentar una construcció harmoniosa amb el nostre medi ambient.

-Crear noves zones verdes i espais públics de lleure, aquests últims especialment per a joves.

-Adaptar les zones i parcs infantils amb la màxima seguretat i vigilància.

-A causa de l'actual dèficit d'espais públics i l'excés d'edificacions privades, incrementar la ràtio d'espais compartits en qualsevol ampliació urbanística.

-Impulsar, donant oportunitats, la introducció de nous sectors productius d'alt valor afegit i de noves professions d'elevada qualificació.

-Crear comissions de treball amb professionals del país que elaborin recomanacions a les administracions públiques i facin un seguiment de les seves polítiques.

-Revisió i actualització de la llei de protecció del consumidor.

11) Economia

11.1) Impostos

-Millorar la gestió dels diners públics perquè generin un veritable increment del benestar social.

-En un país de salaris baixos i grans patrimonis, la imposició directa sobre les persones físiques hauria de començar amb un impost sobre el patrimoni.

-Introduir un impost del 0,25% sobre la compravenda de títols i valors dipositats als bancs andorrans.

-Implantar la tributació per obligació real, de manera que les persones físiques i jurídiques estrangeres que obtinguin rendes o beneficis a Andorra paguin impostos a l'Estat andorrà, seguint un principi de reciprocitat.

-Motivar la implicació de les fortunes en projectes beneficiosos per a la comunitat, mitjançant desgravacions a un impost sobre el patrimoni. Aquesta darrera figura impositiva tindrà, més que un objectiu recaptatori, la funció de fomentar la iniciativa privada i el mecenatge per part dels grans patrimonis (establiment de fundacions, subvencions culturals i esportives, donacions a entitats benèfiques...).

-Si bé l'impost sobre els salaris entra en els plans d'altres formacions polítiques, amb un govern de la UNP només s'implantarà després d'haver posat en pràctica una política econòmica destinada a un increment generalitzat dels salaris. D'altra banda, atès que un dels principals objectius de la nostra política econòmica és assegurar el finançament equilibrat de les administracions públiques i de la CASS, l'impost sobre les rendes salarials no servirà per finançar dèficits del Govern ni de la Seguretat Social, sinó per crear una societat més solidària.

-Rebaixar el cànon sobre la llum i el telèfon del 10% actual al 4%.

11.2) Obertura del sector financer

-Aprovar les lleis reguladores del sistema financer per potenciar un dels sectors en què Andorra presenta un avantatge comparatiu.

-Revisar les condicions per facilitar l'entrada estrangera al sector bancari, ja que les poques entitats financeres actuals condicionen l'economia de persones i empreses.

11.3) Diners públics

-Crear les condicions necessàries per emetre títols de deute públic a la societat.

-Revisar i posar sostre a la taula salarial; eliminar la paga doble dels càrrecs electes i les dels càrrecs nomenats per confiança.

-Eliminar les adjudicacions directes en feines públiques.

-Presentar un projecte de llei sobre transparència de les finances públiques.

-Escrutar els actuals terminis de pagaments de les administracions públiques amb els seus proveïdors fins als 30 dies.

-En les licitacions públiques, seleccionar el millor projecte i no necessàriament el més econòmic, ja que amb freqüència aquest és el que acaba sortint més car als contribuents.

-Incrementar el pressupost de promoció turística exterior del Principat, cercant la màxima rendibilitat.

11.4) Crear un institut nacional d'estadística que centralitzi, entre d'altres, les dades sobre inflació, ocupació i preus de l'habitatge i que calculi el PIB d'Andorra. Aquesta institució serà una font important de llocs de treball qualificats i donarà al país prestigi internacional.

12) Comerç i empreses (La iniciativa privada ha estat el principal motor de l'economia, per tant hem de confiar al sector privat la provisió d'alguns serveis d'utilitat pública)

12.1) Ajudes a la petita i mitjana empresa de nova creació; s'ha de fomentar l'esforç dels emprenedors.

12.2) Desgravacions fiscals a les empreses per la creació de llocs de treball per a discapacitats, andorrans, i residents amb més de 10 anys al país.

12.3) Aplicar un impost sobre els beneficis.

12.4) Protegir les empreses contra l'intrusisme, castigant durament els infractors amb penes d'inhabilitació al comerç.

12.5) Fomentar un Centre de Negoci d'implantació de noves empreses.

12.6) Incrementar les competències del Servei d'Ocupació per tal que arribi a ser un veritable servei d'orientació professional, per augmentar la qualitat de vida del treballador i de l'empresari, perquè les persones puguin aconseguir estabilitat dins el mercat de treball, i l'empresari una qualitat destacada per oferir.

12.7) Lluitar contra el blanqueig de diner a nivell empresarial.

12.8) Protegir, regulant les tarifes de les empreses hoteleres, de la competència deslleial d'establiments que ofereixen preus per sota del cost real del servei o que no segueixen criteris de rendibilitat econòmica.

12.9) Actualitzar el Registre de Comerç ja que encara hi figuren empreses inexistents.

12.10) Dotar de més competències el Registre de Societats per tal que ofereixi una imatge fidel de la realitat societària i mercantil a Andorra.

12.11) Agilitzar els tràmits administratius a nivell empresarial.

12.12) Promoure amb desgravacions fiscals sistemes de participació dels treballadors en els beneficis per millorar la seva motivació i fomentar la seva implicació en els objectius de les empreses.

12.13) Elaboració de la llei del comerç que clarifiqui les diferències entre rebaixes, saldos, liquidacions i ofertes.

12.14) Creació d'un departament de consum o dotar de més mitjans l'ACU perquè assumeixi aquesta tasca.

12.15) Limitar l'obertura econòmica a les inversions d'empreses estrangeres que no perjudiquin les ja establertes. En els casos de sectors no presents i per a les empreses que exportin des d'Andorra productes o serveis, s'atorgaran incentius per crear llocs de treball per a universitaris andorrans o professionals amb experiència al país.

13) Turisme

-Cercar alternatives i nous atractius per a l'oferta turística: el telefèric al pic de Carroi, petit parc d'atraccions i un casino sota control de l'Estat.

-Donar les mateixes oportunitats a tot el sector de l'hoteleria i la restauració en les guies de promoció i Internet.

-Impulsar la creació d'un palau de congressos amb un centre de convencions per

organitzar fires temàtiques, etc.

-Crear una central d'organització d'esdeveniments multitudinaris.

-Crear una legislació específica per al turisme rural.

-Creació de "bons targeta" que puguin incloure museus, restauració, transports...

14) Medi ambient

14.1) Control de les depuradores / Dipòsits d'aigua

-Control del disseny adequat de les depuradores d'aigües usades.

-Promoure dipòsits d'aigua als edificis.

-Endurir els controls per protegir la flora, la fauna i el medi ambient.

14.2) Documents públics

-Els màxims possibles amb paper ecològic, i via Internet amb oficialització de la signatura digital.

14.3) Investigacions científiques

-Fomentar la investigació científica en l'àmbit de les energies renovables.

-Donar suport a la investigació i a la implantació de tecnologies respectuoses amb el medi ambient.

14.4) Contaminació atmosfèrica

-Incentivar la compra de vehicles menys contaminants amb desgravacions fiscals.

-Introduir autobusos que funcionin amb electricitat, gas natural o biodièsel.

-Fomentar l'aprofitament de l'energia solar a les noves edificacions.

-Millorar l'aïllament tèrmic per reduir el consum energètic.

15) Cultura

15.1) Protegir i transmetre la cultura andorrana a través de l'ensenyament de la seva història, llengua i costums. L'escola ha de ser la principal impulsora de la transmissió de l'andorranitat a través de l'ensenyament dels valors i costums.

15.2) Millorar la cura i la gestió turística del nostre patrimoni i ampliar horaris d'obertura de totes les capelles romàniques.

15.3) Desenvolupar la legislació sobre propietat intel·lectual i industrial, especialment patents i drets d'autor, i fomentar el dit sector.

15.4) Crear la societat d'autors del Principat d'Andorra.

15.5) Prioritzar les activitats culturals relacionades amb el folklore autòcton.

15.6) Crear un observatori astronòmic amb un caràcter investigador i pedagògic, amb accés a escoles i estudiants en general.

16) Esports (Analitzar i apostar per determinats esports)

16.1) Subvencions esportives preferents a qui demostrï una implicació real i segons els resultats obtinguts.

16.2) Crear una pla de beques a llarg termini, tant en esports individuals com en col·lectius.

16.3) Adequar unes instal·lacions per crear un centre de tecnificació o d'alt rendiment esportiu.

16.4) Crear una escola de professions esportives. Poder estudiar a Andorra branques esportives i la seva titulació corresponent.

16.5) Per als escolars, organitzar campionats nacionals en determinats esports, i crear un pla estratègic de beques per a nens.

16.6) Ajudes a l'esport andorrà intern

-Coordinar els monitors comunals amb els de les federacions.

-Cedir espais i estudiar demandes de subvencions a esportistes que ho necessitin i que demostrin la seva qualificació i implicació.

16.7) Ajudes als representants andorrans internacionals

-Les competicions d'alt nivell amb la bandera andorrana han de tenir el màxim suport possible.

16.8) Crear l'Estadi Nacional d'Andorra

-Dotar els nostres esportistes d'un espai digne on defensar el seu país, ja que no podem permetre que hagin d'exiliar-se a altres països per representar Andorra.

17) Associacions, federacions, col·legis professionals, sindicats

-Protegir i fomentar el dret a la llibertat d'associació i d'afiliació així com el dret a la negociació col·lectiva, i lluitar contra les represàlies.

-Crear una taula central de tots aquests col·lectius que garanteixi suports i accions al desenvolupament dels moviments socials, ja siguin educatius, esportius o de qualsevol altra tasca que promogui el foment d'iniciatives.

18) Comunicacions

18.a) Mobilitat

-Dotar de més competències el Servei de Mobilitat, perquè arribi a funcionar com una veritable direcció general de trànsit, regulada amb un telecontrol a temps real.

-Negociar el retall de competències comunals perquè no hi hagi 7 direccions de trànsit.

-Endurir les sancions als infractors que envaeixin amb vehicles no autoritzats els aparcaments de la via pública reservats als minusvàlids i a les motocicletes, per evitar abusos d'aparcament indegut.

-No immobilitzar amb paranyes els vehicles estrangers que acumulin sancions a les zones blaves: aquests vehicles hauran de ser retirats amb grua i deixar la plaça lliure a altres.

-Incrementar els controls als vehicles estrangers que reparteixen mercaderies a l'interior del país.

-Instal·lar barreres de protecció viàries amb doble barrera lateral per protegir la integritat física dels motoristes.

Transport de bus col·lectiu

-Incentivar el seu ús a baix cost, incrementar l'horari fins a la 1 de la matinada, crear el servei nocturn per a esdeveniments específics i dissenyar circuits coherents i pràctics.

Crear una taula metropolitana

-En aquest òrgan es tractarien i executarien tots els aspectes d'interès entre l'avinguda Carlemany d'Escaldes-Engordany i l'avinguda Meritxell d'Andorra la Vella, perquè les dues parròquies disposin dels mateixos avantatges socials, comercials, de mobilitat per a vianants, zones per a vianants i altres.

18.b) Transport aeri

-Crear l'heliport nacional ja que considerem que és l'única opció viable per al transport aeri de persones, amb connexions a ciutats i aeroports estrangers.

18.c) Telecomunicacions

-Millorar i ampliar els serveis de SOM ANDORRA TELECOM per adaptar-los a les veritables necessitats del mercat.

-No cobrar als usuaris serveis que haurien de ser gratuïts, com per exemple la no-identificació de trucada.

-Abaixar el cost del servei de connexió a Internet per a ús domèstic per incentivar l'ús de les noves tecnologies a la llar.

-No aplicar talls de servei per impagament a altres línies telefòniques que la pròpia impagada, encara que el titular sigui el mateix.

-Reducir les sancions per reincidència en retorns del rebut de consum i contactar amb tots els impagats, independentment de la seva reincidència.

18.d) Correus

-Crear l'oficina de correus andorrans, en un inici per a correu, paqueteria interna i apartats de correus.

18.e) Televisió andorrana

-Independent i dinàmica les 24 hores.

-Millorar la programació amb un únic director general, canviar les redifusions per

noves programacions i allargar la durada de la programació amb pel·lícules en català i programacions andorranes.

-Ampliar les retransmissions sobre temes del país com: taules d'opinió, esdeveniments culturals, socials, esportius, etc; emetre els consells dels comuns.

-Donar veritables competències i poder executiu al Consell de l'Audiovisual, perquè sigui una comissió de control amb representants dels partits polítics.

-Obertura a la televisió privada.

18.f) Protecció de dades

-El BOPA haurà d'especificar els deutes amb l'Administració ja liquidats i els assumptes judicials resoltos.

-Obligar que totes les consultes de dades a persones de qualsevol estament, banc, financera, etc., estiguin sotmeses a un estricte control amb codi d'accés i rastre, per evitar-ne un mal ús.

19) Europa (No hem d'imitar sinó ser nosaltres mateixos)

-Hem de defensar la nostra condició de microestat i com a tal no ens podem comparar amb els grans països, ja que l'aplicació de certes polítiques podrien comportar la desaparició de la identitat d'Andorra.

-El nostre encaix a Europa ha de ser amb les nostres peculiaritats i diferències.

-Signar convenis de doble imposició per millorar l'accés de les empreses andorranes als mercats internacionals.

-Mantenir el secret bancari llevat dels casos en què hi hagi involucrat un delictes penal d'acord amb les lleis andorranes.

-Impulsar la creació d'una associació de petits estats per defensar punts d'interès comuns.

20) El món

-Revisar i limitar la representativitat internacional en forma d'ambaixada als llocs estrictament necessaris com poden ser Madrid, París, Consell d'Europa, l'ONU...

-Aprovar amb l'OCDE un acord d'intercanvi d'informació tributària amb l'objectiu de sortir de la llista de paradisos fiscals, la qual cosa atrauria inversors d'alt valor afegit.

-Promoure, especialment en l'àmbit de les administracions públiques, la compra de productes de comerç just, per tal d'afavorir la millora de les condicions de vida dels artesans i agricultors dels països en desenvolupament.

Tomàs Pascual Casabosch
Empresari

Mateu Torrente Alberich
Empresari

Joan Manel Moreno Blázquez
Empresari

Salvador Borràs Nogués
Físic

Josep Lluís Méndez Madriñan
Comercial

Jesús Arias Atero
Administratiu

Mercè García Graña
Empresari

Maria del Mar Navarro Gilabert
Infermera

Sheila Lopes García
Auditor

Marcos Argüelles Rivas
Universitari

Manel Molero Muñoz
Agent de circulació

Andreu Cachafeiro Vidal
Empresari

Joan Massanas Armengol
Comerciant

Maria Mercè Torrente Alberich
Comptable

Narcís Socías Tomàs
Empresari

Cristian Da Silva Martinez
Pastisser

Ramon Alfaró Novella
Xofer

VOTA

UNP

UNIÓ NACIONAL DE PROGRÉS

**El veritable moviment
ciudadà del Principat d'Andorra**